

Białogard

Załącznik Nr 2
do Z. nr 8/I/2023 z dnia 16 stycznia 2023 r.
Dyrektora w Białogardzie
w sprawie wprowadzenia
Dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości

**Dokumentacja zasad (polityki) rachunkowości
w Białogardzkiej Bibliotece Publicznej
im. Karola Estreichera
w Białogardzie**

miejskiej instytucji kultury

obowiązująca od 1 stycznia 2023 r.

Zakładowy plan kont

Wykaz kont księgi głównej:

1) *Konta bilansowe*

Zespół 0 - Aktywa trwałe

- * 011 - Środki trwałe
- * 013 - Pozostałe środki trwałe
- * 014 – Zbiory biblioteczne
- * 018 - Muzealia
- * 020 - Wartości niematerialne i prawne
- * 071 - Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych
- * 072 - Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych
- * 080 – Środki trwałe w budowie (inwestycje)

Zespół 1 - Środki pieniężne i rachunki bankowe

- * 101 – Kasa
- * 130 - Rachunek bieżący jednostki
- * 135 - Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia
- * 140 – Krótkoterminowe aktywa finansowe
- * 141 – Środki pieniężne w drodze

Zespół 2 - Rozrachunki i rozliczenia

- * 201 - Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami
- * 225 - Rozrachunki z budżetami
- * 229 - Pozostałe rozrachunki publicznoprawne
- * 231 - Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń
- * 234 - Pozostałe rozrachunki z pracownikami
- * 240 - Pozostałe rozrachunki
- * 245 – Wpływy do wyjaśnienia
- * 280 - Konto techniczne rozliczenie VAT

Zespół 4 - Koszty według rodzajów i ich rozliczenie

- * 400 - Amortyzacja - koszty zużycia podstawowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych materiałów prawnych

- * 401 - Zużycie materiałów i energii - koszt zużytych materiałów i energii w działalności statutowej,
- * 402 - Usługi obce - (z wyjątkiem wykonywanych osobiście) m. in.: transportowe, bankowe, pocztowe, łącznościowe, remontowe, drukarskie, introligatorskie, pralnicze, opłaty radiofoniczne, telewizyjne, opłaty za usługi rozrywkowe, turystyczne, usługi reklamowe, dotyczące, kosztów i prowizji bankowych, ogłoszeń itp. (bez studiów), z wyjątkiem wykonywanych osobiście,
- * 403 - Podatki i opłaty - podatki wpłacone do budżetu gminy, ubezpieczenia, itp.,
- * 404 - Wynagrodzenia - (umowy zlecenia, umowy o dzieło) - wykonywane osobiście, koszt wynagrodzeń, uposażeń w wysokości brutto i ekwiwalentów w naturze za prace wykonane na rzecz danej jednostki, itp. – wykonywane zgodnie z umowami zlecenia i umowami o dzieło wykonywanym i osobiście,
- * 405 - Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia - koszty pochodne od wynagrodzeń, wynikające z przepisów publicznoprawnych np. składki emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe, fundusz pracy, ustawowy odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, napoje profilaktyczne, artykuły bhp, itp. (bez odprawy pośmiertnej), (studia), (szkolenia, konferencje, koszty dojazdu na szkolenie, wyżywienie, nocleg),
- * 409 - Pozostałe koszty rodzajowe - ekwiwalenty pieniężne na rzecz osób fizycznych niezaliczonych do wynagrodzeń lub świadczeń na rzecz pracowników, ubezpieczenia majątkowe, składki na PFRON, koszty reprezentacji i reklamy, podróży służbowych itp. (odprawa pośmiertna), (koszty dojazdu, nocleg, wyżywienie pracowników),

Zespół 7 - Przychody, dochody i koszty

- * 700 – Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia
- * 740 - Dotacje i środki na inwestycje
- * 750 - Przychody finansowe
- * 751 - Koszty finansowe
- * 760 - Pozostałe przychody operacyjne
- * 761 - Pozostałe koszty operacyjne

Zespół 8 - Fundusze, rezerwy i wynik finansowy

- * 800 - Fundusz jednostki
- * 801 – Fundusz rezerwowy
- * 820 – Rozliczenie wyniku finansowego
- * 840 - Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów
- * 851 - Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
- * 860 - Wynik finansowy

2) Konta pozabilansowe

- * 090 - Obce pozostałe środki trwałe

- * 091 - Środki trwałe w likwidacji
- * 393 – Nisko cenne składniki majątku
- * 976 - Wzajemne rozliczenia między jednostkami
- * 980 - Plan finansowy wydatków budżetowych

Przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń oraz zasady ewidencji operacji gospodarczych na poszczególne konta księgi głównej

Poszczególne operacje gospodarcze klasyfikuje się stosownie do ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy **Białogardzkiej Biblioteki Publicznej im. Karola Estreichera w Białogardzie**. W przypadku operacji zakupu wprowadza się obowiązek opisywania dokumentów odzwierciedlających daną operację gospodarczą przez osobę odpowiedzialną za jej dokonanie. Stosowny opis powinien zawierać informacje niezbędne dla prawidłowej dekretacji dokumentu. Poszczególne konta ujęte w powyższym wykazie funkcjonują zgodnie z opisem zaprezentowanym poniżej:

1) *Konta bilansowe*

Zespół 0 - "Aktywa trwałe"

- **Konto 011 - "Środki trwałe"** - służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością **Biblioteki**, które nie podlegają ujęciu na koncie 013, 014, 018. Na stronie Wn konta 011 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu i wartości początkowej środków trwałych, z wyjątkiem umorzenia środków trwałych, które ujmuje się na koncie 071. Na stronie Wn konta 011 ujmuje się w szczególności:

- ⇒ przychody nowych lub używanych środków trwałych pochodzących z zakupu gotowych środków trwałych lub inwestycji oraz wartość ulepszeń zwiększających wartość początkową środków trwałych;
- ⇒ przychody środków trwałych nowo ujawnionych;
- ⇒ nieodpłatne przyjęcie środków trwałych;
- ⇒ zwiększenia wartości początkowej środków trwałych dokonywane na skutek aktualizacji ich wyceny.

Na stronie Ma konta 011 ujmuje się w szczególności:

- (1) wycofanie środków trwałych z używania na skutek ich likwidacji, z powodu zniszczenia, zużycia, sprzedaży oraz nieodpłatnego przekazania;
- (2) ujawnione niedobory środków trwałych;
- (3) zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych dokonywane na skutek aktualizacji ich wyceny.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 011 umożliwia:

- 1) ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych;
- 2) ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, którym powierzono środki trwałe;
- 3) należyte obliczenie umorzenia i amortyzacji,
- 4) ustalenie wartości gruntów stanowiących własność **instytucji**.

Konto 011 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków trwałych w wartości początkowej.

**Typowe zapisy konta 011
„Środki trwałe”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Przyjęcie do eksploatacji środków trwałych uzyskanych w wyniku: <ul style="list-style-type: none"> - zakupu gotowych środków trwałych niewymagających montażu (w cenie nabycia), - zakończonej inwestycji rozliczanej we własnym zakresie, - otrzymania od innej jednostki, na podstawie decyzji właściwego organu (w dotychczasowej wartości początkowej): <ul style="list-style-type: none"> a/ wartość dotychczasowego umorzenia z tytułu amortyzacji planowanej i odpisów aktualizujących, b/ wartość nieumorzona, - nieodpłatnego otrzymania z tytułu darowizny, - ujawnienie nadwyżek (w wartości godziwej). 	080, 240 080 071 800 800 240
2.	Wartość ulepszenia w obcych środkach trwałych.	080
3.	Zwiększenie wartości początkowej posiadanego środka trwałego o koszty ulepszenia.	080
4.	Zwiększenie wartości początkowej środków trwałych w wyniku urzędowej aktualizacji wyceny.	800
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Wycofanie środków trwałych z eksploatacji z tytułu: <ul style="list-style-type: none"> - postawienia w stan likwidacji* zbędnych, zużytych, zniszczonych w wyniku zdarzenia losowego lub niezagospodarowanych: <ul style="list-style-type: none"> a/ wartość dotychczasowego umorzenia, b/ wartość nieumorzona, - sprzedaży (pod datą wydania kupującemu): <ul style="list-style-type: none"> a/ wartość dotychczasowego umorzenia, b/ wartość nieumorzona. 	071 800 071 800
2.	Nieodpłatne przekazanie środków trwałych (na podstawie decyzji właściwego organu i pokwitowania odbioru na dowodzie PT)**: <ul style="list-style-type: none"> a/ wartość dotychczasowego umorzenia, b/ wartość nieumorzona. 	071 800
3.	Rozchód niedoborów: <ul style="list-style-type: none"> a/ wartość netto (nieumorzona), b/ dotychczasowe umorzenie. 	240 071

Wskazane jest, by środki trwałe postawione w stan likwidacji do czasu ostatecznego zlikwidowania były ewidencjonowane w **instytucji na koncie pozabilansowym **091 - „Środki trwałe w likwidacji”** – na dzień rozchodowania z konta 011.*

***Według ustawy o rachunkowości darowizna środków trwałych otrzymana jest kwalifikowana do pozostałych przychodów operacyjnych, natomiast darowizna przekazana – do pozostałych kosztów operacyjnych.*

- **Konto 013 - "Pozostałe środki trwałe"** - służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych, niepodlegających ujęciu na koncie 011, 014, 018, wydanych do używania na potrzeby działalności **Biblioteki**, które podlegają umorzeniu lub amortyzacji w pełnej wartości w miesiącu wydania

do używania. Na stronie Wn konta 013 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu i wartości początkowej pozostałych środków trwałych znajdujących się w używaniu, z wyjątkiem umorzenia ujmowanego na koncie 072.

Na stronie Wn konta 013 ujmuje się w szczególności:

- ⇒ środki trwałe przyjęte do używania z zakupu lub inwestycji;
- ⇒ nadwyżki środków trwałych w używaniu;
- ⇒ nieodpłatne otrzymanie środków trwałych.

Na stronie Ma konta 013 ujmuje się w szczególności:

- (1) wycofanie środków trwałych z używania na skutek likwidacji, zniszczenia, zużycia, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania;
- (2) ujawnione niedobory środków trwałych w używaniu.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 013 umożliwia ustalenie wartości początkowej środków trwałych oddanych do używania oraz osób, u których znajdują się środki trwałe, lub komórek organizacyjnych, w których znajdują się środki trwałe.

Konto 013 może wykazywać saldo Wn, które wyraża wartość środków trwałych znajdujących się w używaniu w wartości początkowej.

Typowe zapisy konta 013 „Pozostałe środki trwałe”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
Zapisy na stronie Wn		
1.	Przyjęcie pozostałych środków trwałych	
	- bezpośrednio z zakupu,	201
	- z inwestycji (pierwsze wyposażenie obiektów inwestycyjnych).	080
2.	Ujawnione nadwyżki.	240
3.	Otrzymanie nieodpłatnie używanych środków:	
	- od jednostek i samorządowych zakładów budżetowych na podstawie decyzji właściwego organu w dotychczasowej wartości ewidencyjnej,	072
	- darowizny od innych jednostek i osób w wartości godziwej.	760
Zapisy na stronie Ma		
1.	Rozchód pozostałych środków trwałych na skutek:	
	- zużycia* lub sprzedaży,	072
	- niedoborów i szkód.	240**
2.	Nieodpłatne przekazanie środków używanych.	072
3.	Rozchód pozostałych środków trwałych w związku z wyłączeniem ich z ewidencji ilościowo-wartościowej.	072

*Na podstawie protokołu likwidacji.

**Równocześnie należy wyksięgować umorzenie z konta 072 na Ma konto 240.

- **Konto 014 - "Zbiory biblioteczne"** - służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości zbiorów bibliotecznych biblioteki szkolnej. Na stronie Wn konta 014 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu i wartości początkowej zbiorów bibliotecznych, z wyjątkiem umorzenia, które ujmuje się na koncie 072. Na stronie Wn konta 014 ujmuje się w szczególności:

1. przychód zbiorów bibliotecznych pochodzących z zakupu lub nieodpłatnie otrzymanych;
 2. nadwyżki zbiorów bibliotecznych.
- ⇒ Na stronie Ma konta 014 ujmuje się w szczególności:
1. rozchód zbiorów bibliotecznych na skutek likwidacji, sprzedaży lub nieodpłatnego przekazania;
 2. niedobory zbiorów bibliotecznych.
- ⇒ Przychody i rozchody zbiorów bibliotecznych wycenia się według cen nabycia.
- ⇒ Przychody z tytułu nieodpłatnego otrzymania lub nadwyżki wycenia się zgodnie z komisyjnym oszacowaniem ich wartości.
- ⇒ Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 014 umożliwia ustalenie stanu poszczególnych zbiorów bibliotecznych, z dalszym podziałem określonym w odrębnych przepisach.
- ⇒ Konto 014 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan zbiorów bibliotecznych znajdujących się w **instytucji**.

Typowe zapisy konta 014
„Zbiory biblioteczne”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Przychód zbiorów bibliotecznych:	
	- z zakupu	101, 201, 234
	- nieodpłatnie otrzymanych:	
	a/ od innych bibliotek, będących jednostkami budżetowymi w dotychczasowej wartości ewidencyjnej,	072
	b/ darów od osób fizycznych i prawnych*	760
	- z nadwyżek inwentaryzacyjnych*.	240
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Rozchód zbiorów bibliotecznych z tytułu:	
	- likwidacji zużytych lub nieprzydatnych zbiorów,	072
	- nieodpłatnego przekazania lub sprzedaży,	072
	- niedoborów lub szkód.	240**,072

*W bieżącej szacunkowej wartości określonej komisyjnie.

**Równocześnie należy wyksięgować umorzenie z konta 072 na 240. Odszkodowania pieniężne za niedobory lub szkody w zbiorach bibliotecznych księgować należy: wpłacone Wn 130 lub przypisane Wn 240, zaś Ma 760.

- **Konto 018 - "Muzealia"** - służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości dzieł sztuki i eksponatów muzealnych.

Konto 018 zwiększa się z tytułu:

- ⇒ przyjęcia do ewidencji dzieł sztuki i eksponatów muzealnych pochodzących z zakupu zarówno z otrzymanej na ten cel dotacji, jak i środków własnych,
- ⇒ przyjęcia do ewidencji dzieł sztuki i eksponatów muzealnych otrzymanych bezpłatnie od organizatora albo osób fizycznych,
- ⇒ nadwyżek ujawnionych w wyniku inwentaryzacji.

Konto 018 zmniejsza się w szczególności:

- ⇒ o darowiznę, sprzedaż lub zamianę muzealiów po uzyskaniu zgody przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 23 ustawy o muzeach);
- ⇒ wykreślenie z inwentarza na podstawie zgody ministra właściwego ds. dziedzictwa narodowego w trybie art. 24 ustawy o muzeach;
- ⇒ ujawnione niedobory i szkody w dziełach sztuki i eksponatach muzealnych;
- ⇒ w przypadku kradzieży lub zaginięcia dzieł sztuki i eksponatów muzealnych - przy czym wykreślenia z inwentarza muzealiów można dokonać po upływie 3 lat od daty prawomocnego zakończenia postępowania karnego w trybie określonym w § 10 rozporządzenia Ministra Kultury w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania dóbr kultury w muzeach.
- ⇒ Konto 018 wykazuje saldo Wn, które oznacza wartościowy stan dzieł sztuki i eksponatów muzealnych znajdujących się w danej instytucji kultury.
- ⇒ Do konta 018 prowadzi się ewidencję szczegółową poszczególnych dzieł sztuki i eksponatów muzealnych z uwzględnieniem podziału według osób odpowiedzialnych za poszczególne dobra kulturalne.

Typowe zapisy konta 018 „Muzealia”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Wartość nabytych, nieodpłatnie otrzymanych lub zakupionych dóbr kultury	080, 800
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Wartość mienia przekazanego innej jednostce organizacyjnej	800

- **Konto 020 - "Wartości niematerialne i prawne"** - służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 020 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Ma - wszelkie zmniejszenia stanu wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych, z wyjątkiem umorzenia ujmowanego na kontach 071 i 072.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 020 umożliwia należyte obliczanie umorzenia wartości niematerialnych i prawnych, podział według ich tytułów i osób odpowiedzialnych.
 - ⇒ Konto 020 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan wartości niematerialnych i prawnych w wartości początkowej.

Typowe zapisy konta 020

„Wartości niematerialne i prawne”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Zakup wartości niematerialnych i prawnych.	201, 240
2.	Otrzymane nieodpłatnie wartości niematerialne i prawne:	
	- umarzone stopniowo:	
	a/ od innych jednostek i zakładów budżetowych na podstawie decyzji administracyjnej (w dotychczasowej wartości początkowej):	
	o wartość dotychczasowego umorzenia z tytułu amortyzacji planowej i odpisów aktualizujących,	071
	o wartość nieumorzona,	800
	b/ z tytułu darów (wg wyceny w wartości rynkowej (godziwej) na dzień otrzymania),	800
	- umarzone w 100% w miesiącu przyjęcia do używania:	
	a/ od jednostek i zakładów budżetowych (w dotychczasowej wartości):	
	o nowe (nieumorzone),	760
	o używane.	072
	b/ od innych jednostek i osób prawnych (dary) w wartości rynkowej (godziwej) na dzień otrzymania.	760
3.	Przyjęcie wartości niematerialnych i prawnych w związku z zakończeniem inwestycji.	080
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Rozchód wartości niematerialnych i prawnych gdy określone prawa wygasły lub są gospodarczo nieprzydatne lub sprzedane:	
	a/ podstawowych umarzanych stopniowo:	
	o wartość dotychczasowego umorzenia z tytułu amortyzacji planowej i odpisów aktualizujących,	071
	o wartość nieumorzona,	800
	b/ pozostałych umorzonych w 100%.	072

- **Konto 071 - "Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych"** - służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają umorzeniu według stawek amortyzacyjnych stosowanych przez jednostkę.
 - ⇒ Odpisy umorzeniowe są dokonywane w korespondencji z kontem 400.
 - ⇒ Na stronie Ma konta 071 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Wn - zmniejszenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.
 - ⇒ Ewidencję szczegółową do konta 071 prowadzi się według zasad podanych w wyjaśnieniach do kont 011 i 020. Do kont: 011, 020 i 071 można prowadzić wspólną ewidencję szczegółową.
 - ⇒ Konto 071 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Typowe zapisy konta 071
„Umorzenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	<p>Wyksięgowanie dotychczasowego umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wycofanych z eksploatacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w wyniku: <ul style="list-style-type: none"> a/ postawienia środków trwałych w stan likwidacji na skutek zniszczenia lub zużycia, 011 b/ rozchodowania wartości niematerialnych i prawnych umarzanych stopniowo, 020 - z tytułu sprzedaży lub nieodpłatnego przekazania: <ul style="list-style-type: none"> a/ środków trwałych, 011 b/ wartości niematerialnych i prawnych, 020 - z tytułu rozchodowania niedoborów: <ul style="list-style-type: none"> a/ środków trwałych, 011 b/ wartości niematerialnych i prawnych. 020 	
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Naliczone za okres umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych umarzanych stopniowo.	400
2.	<p>Dotychczasowe umorzenie otrzymanych na podstawie decyzji organu od innej jednostki lub samorządowego zakładu budżetowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - środków trwałych, 011 - wartości niematerialnych prawnych umarzanych stopniowo. 020 	
3.	Zwiększenie umorzenia w związku z podwyższeniem (z tytułu aktualizacji) wartości początkowej środków trwałych podlegających stopniowemu umarzaniu (na podstawie stosownego zarządzenia Ministra Finansów).	800
4.	Amortyzacja (umorzenie) nieplanowe z tytułu trwałej utraty wartości.	761

- **Konto 072 - "Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych"** - służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości, w miesiącu wydania ich do używania.
 - ⇒ Umorzenie jest księgowane w korespondencji z kontem 401.
 - ⇒ Na stronie Ma konta 072 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Wn - zmniejszenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 072 ujmuje się umorzenie środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych zlikwidowanych z powodu zużycia lub zniszczenia, sprzedanych, przekazanych nieodpłatnie, a także stanowiących niedobór lub szkodę.

- ⇒ Na stronie Ma konta 072 ujmuje się odpisy umorzenia nowych, wydanych do używania środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych obciążających odpowiednie koszty, dotyczące nadwyżek środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, dotyczące środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie.
- ⇒ Konto 072 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości początkowej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych umorzonych w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania.

Typowe zapisy konta 072
„Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych
oraz zbiorów bibliotecznych”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Wyksięgowanie dotychczasowego umorzenia pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych rozchodowanych z tytułu: <ul style="list-style-type: none"> - likwidacji, sprzedaży, - nieodpłatnego przekazania, - niedoboru lub szkody, - wyłączenia z ewidencji księgowej ilościowo-wartościowej. 	013, 014, 020 013, 014, 020 240 013, 014, 020
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Umorzenie naliczone od wydanych do używania nowych pozostałych środków trwałych włączonych do ewidencji księgowej, pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.	401
2.	Umorzenie pozostałych środków trwałych, otrzymanych jako pierwsze wyposażenie nowego obiektu sfinansowanych ze środków na inwestycje.	401
3.	Odpisy umorzeniowe naliczone od przyjętych do używania darów i ujawnionych nadwyżek.	401
4.	Umorzenie dotychczasowe pozostałych środków trwałych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych na podstawie decyzji administracyjnej od innej jednostki lub samorządowego zakładu budżetowego.	013, 020

- **Konto 080 - "Środki trwale w budowie (inwestycje)"** służy do ewidencji kosztów środków trwałych w budowie oraz do rozliczenia kosztów środków trwałych w budowie na uzyskane efekty inwestycyjne.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 080 ujmuje się w szczególności:
 1. poniesione koszty dotyczące środków trwałych w budowie w ramach prowadzonych inwestycji zarówno przez obcych wykonawców, jak i we własnym imieniu;
 2. poniesione koszty ulepszenia środka trwałego (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja), które powodują zwiększenie wartości użytkowej środka trwałego.

- ⇒ Na stronie Ma konta 080 ujmuje się wartość uzyskanych efektów, w szczególności:
 1. środków trwałych;
 2. wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych w budowie.
- ⇒ Na koncie 080 można księgować również rozliczenie kosztów dotyczących zakupów gotowych środków trwałych.
- ⇒ Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 080 zapewnia co najmniej wyodrębnienie kosztów środków trwałych w budowie według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych oraz skalkulowanie ceny nabycia lub kosztu wytworzenia poszczególnych obiektów środków trwałych.
- ⇒ Konto 080 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość kosztów środków trwałych w budowie i ulepszeń.

Typowe zapisy konta 080
„Środki trwale w budowie (inwestycje)”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
Zapisy na stronie Wn		
1.	Roboty, dostawy i usługi związane z przygotowaniem i realizacją budowy środka trwałego (inwestycji) wykonane przez zewnętrznych kontrahentów (łącznie z niepodlegającym odliczeniu VAT).	240
2.	Zakup od innych jednostek środków trwałych w budowie lub obiektów wymagających ulepszenia.	240
3.	Nieodpłatne otrzymanie środków trwałych w budowie.	800
4.	Zakup materiałów wydanych bezpośrednio na plac budowy.	240
5.	Zakup maszyn i urządzeń przekazanych bezpośrednio do budowy obiektów, a wymagających montażu lub stanowiących ich pierwsze wyposażenie oraz wartości niematerialnych i prawnych związanych z budową środka trwałego (inwestycją).	240
6.	Opłaty z tytułu uzyskania lokalizacji pod budowę oraz sądowe i notarialne.	225, 240
7.	Odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań naliczone do zakończenia zadania inwestycyjnego.	240
Zapisy na stronie Ma		
1.	Przyjęcie do używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych uzyskanych w wyniku budowy środka trwałego (inwestycji).	011, 013*, 020
2.	Rozliczenie kosztów ulepszenia własnych środków trwałych.	011
3.	Rozliczenie kosztów ulepszenia obcych obiektów.	011
4.	Niedobory i szkody w rzeczowych składnikach środków trwałych w budowie.	240
5.	Odpisy aktualizujące koszty budowy środków trwałych.	761

**W przypadku, gdy przyjęte do używania pozostałe środki trwale stanowiące pierwsze wyposażenie nowego obiektu zostały sfinansowane ze środków na inwestycje, to ich umorzenie księguje się Wn 800 Ma 072.*

Zespół 1 - "Środki pieniężne i rachunki bankowe"

- **Konto 101 - "Kasa"** - służy do ewidencji krajowej i zagranicznej gotówki znajdującej się w kasach jednostki.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 101 ujmuje się wpływy gotówki oraz nadwyżki kasowe, a na stronie Ma - rozchody gotówki i niedobory kasowe.
 - ⇒ Wartość konta 101 koryguje się o różnice kursowe dotyczące gotówki w walucie obcej.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 101 umożliwia ustalenie:
 1. stanu gotówki w walucie polskiej;
 2. stanu gotówki w walucie zagranicznej, wyrażonego w walucie polskiej i obcej, z podziałem na poszczególne waluty obce;
 3. wartości gotówki powierzonej poszczególnym osobom za nią odpowiedzialnym.
 - ⇒ Konto 101 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan gotówki w kasie.

**Typowe zapisy konta 101
„Kasa”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
Zapisy na stronie Wn		
1.	Podjęcie gotówki z banku: - z rachunku bieżącego jednostki, - z rachunku środków funduszy specjalnego przeznaczenia.	130, 140 135, 140
2.	Wpływ środków pieniężnych w drodze	141
3.	Wpłaty z tytułu należności ujętych na kontach rozrachunków.	201, 231, 234, 240
4.	Wpłaty przychodów nieprzypisanych na kontach rozrachunkowych z tytułu: - przychodów finansowych, - sprzedaży materiałów, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, - otrzymanych kar i odszkodowań, - otrzymanych darowizn gotówki.	750 760 760 760
5.	Wpłaty sum depozytowych (w tym zabezpieczenia jakości i kaucji) oraz sum na zlecenie.	240
6.	Wpłaty z tytułu zwrotu uprzednio pobranych zaliczek oraz zwrotu nadmiernych wydatków.	231, 234, 240
7.	Wpłaty należności z tytułu niedoborów i szkód.	234, 240
8.	Nadwyżki środków pieniężnych w kasie.	240
9.	Wpłaty z tytułu zwrotu kosztów nieujętych uprzednio jako należności od kontrahentów (z wyjątkiem finansowanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych).	402, 409

10.	Wpłaty z tytułu nieprzypisanych opłat lub zwrotu kosztów związanych z działalnością finansowaną z ZFŚS.	851
11.	Wpłaty z tytułu zwrotu rat pożyczek i innych przypisanych należności dotyczących ZFŚS.	234, 240
12.	Wpłaty należności z tytułu nieprzypisanych kar i grzywien:	
	- z działalności eksploatacyjnej,	760
	- działalności socjalnej.	851
13.	Wpłaty z tytułu zysków nadzwyczajnych (nieujętych uprzednio jako należności).	760
14.	Przyjęcie gotówki za zrealizowany w banku obcy czek gotówkowy.	140
15.	Wpłaty z tytułu darów na:	
	- działalność operacyjną*	760
	- działalność inwestycyjną,	800
	- działalność socjalną.	851
16.	Wpłaty sum na zlecenie, zabezpieczenie przetargowego i kaucji.	240
17.	Wpływ środków z rachunku bieżącego na pogotowie kasowe.	130
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Wypłata wynagrodzeń i zaliczek na wynagrodzenia.	231
2.	Wypłata zasiłków pokrywanych przez ZUS.	229, 231**
3.	Wpłaty zaliczek do rozliczenia.	234, 240
4.	Zapłata gotówką zobowiązań wynikających z faktur lub rachunków nieujętych na kontach rozrachunków z tytułu:	
	- zakupu:	
	a/ środków trwałych w budowie,	080
	b/ pozostałych środków trwałych,	013
	c/ zbiorów bibliotecznych,	014
	d/ materiałów i energii,	401
	- świadczonych usług dla:	
	a/ działalności operacyjnej,	402, 761***
	b/ budowy środków trwałych (działalności inwestycyjnej),	080
	c/ działalności finansowej z funduszy specjalnego przeznaczenia	851
5.	Wpłaty z tytułu pokrycia zobowiązań ujętych na kontach rozrachunkowych.	201, 234, 240
6.	Wpłaty na pokrycie strat z tytułu zdarzeń losowych:	
	- działalności operacyjnej,	761
	- działalności funduszy specjalnego przeznaczenia.	851
7.	Wpłaty pożyczek z ZFŚS.	234, 240
8.	Wpłaty z tytułu kar i grzywien:	
	- działalności operacyjnej,	761
	- działalności ZFŚS.	851
9.	Odprowadzenia gotówki na własne rachunki bankowe.	141

10.	Wpłaty gotówki do banku na własne rachunki bankowe (nieujmowane za pośrednictwem konta 141):	
	- bieżący jednostki (dochody budżetowe i zwroty wydatków),	130
	- środków funduszy specjalnego przeznaczenia.	135
11.	Niedobory kasowe	240
12.	Wypłaty sum depozytowych, kaucji i zabezpieczeń należytego wykonania oraz z sum na zlecenie.	240
13.	Wypłaty z tytułu realizacji wydatków niewygasających za pośrednictwem kasy.	201, 240, 401, 402, 080
15.	Fałszywe znaki pieniężne zatrzymane przez policję lub przekazane do ekspertyzy NBP.	240

***Na koncie 231 księguje się zasiłki, które zostały ujęte na liście wypłat wynagrodzeń i razem z nimi są wypłacane pracownikom.*

****Dotyczy kosztów usuwania szkód związanych z ryzykiem prowadzenia działalności, za które wpłynie odszkodowanie od ubezpieczycieli.*

- **Konto 130 - "Rachunek bieżący jednostki"** - służy do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów (wpływów) budżetowych objętych planem finansowym.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 130 ujmuje się wpływy środków pieniężnych:
 1. otrzymanych na realizację wydatków budżetowych zgodnie z planem finansowym, w korespondencji z kontem 740;
 - ⇒ Na stronie Ma konta 130 ujmuje się:
 1. zrealizowane wydatki budżetowe zgodnie z planem finansowym jednostki, w korespondencji z właściwymi kontami zespołów 1, 2, 3, 4, 7 lub 8;
 - ⇒ Zapisy na koncie 130 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych.
 - ⇒ Na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że stosowana technika księgowości ma zapewnić możliwość prawidłowego ustalenia wysokości tych obrotów oraz niezbędne dane do sporządzenia sprawozdań finansowych, lub innych określonych w odrębnych przepisach. Dopuszczalne jest stosowanie innych niż dokumenty bankowe dowodów księgowych, jeżeli jest to konieczne dla zachowania czystości obrotów.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa do konta 130 jest prowadzona w szczególności planu finansowego dochodów i wydatków budżetowych.
 - ⇒ Konto 130 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki. Saldo konta 130 jest równe saldu sald wynikających z ewidencji szczegółowej prowadzonej dla kont:
 1. wydatków budżetowych; konto 130 w zakresie wydatków budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych otrzymanych na realizację wydatków budżetowych, a niewykorzystanych do końca roku;
 2. dochodów budżetowych; konto 130 w zakresie dochodów budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych, które do końca roku nie zostały przelane do budżetu.
 - ⇒ Saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie:
 1. przelewu środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 740;

**Typowe zapisy konta 130
„Rachunek bieżący jednostki”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
	A. Wydatki	
1.	Wpływy środków budżetowych (od dysponenta wyższego stopnia lub z budżetu samorządu terytorialnego) przeznaczonych na wydatki jednostki, a także na wydatki niewygasające	740
2.	Sumy zwrócone na rachunek wydatków budżetowych w roku ich dokonania: - z innych rachunków bankowych jednostki, - przelewem od dłużników z tytułu zwrotu wydatków: a/ dotyczących należności ujętych na kontach rozrachunków, b/ dotyczących zmniejszenia uprzednio zaksięgowanych kosztów.	135 201, 225, 229, 231, 234, 240 401-405, 409
3.	Wpływ z tytułu korekt, omyłek bankowych i niewłaściwe obciążenie bankowe.	240
	B. Dochody	
4.	Wpłaty z tytułu zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych: - z innych rachunków bankowych jednostki, - z tytułu należności nieprzypisanych.	135 750, 760
5.	Przypisane przez bank oprocentowanie środków na rachunku bieżącym jednostki.	750
6.	Wpłata bezgotówkowa odsetek za zwłokę w zapłacie należności.	201, 240, 750
7.	Wpływy z tytułu zajęcia przez jednostkę wadium i zabezpieczeń należytego wykonania umowy, w związku z naruszeniem zasad przetargu (konkursu) lub nienależytego wykonania umowy.	760
8.	Wpłaty kwot niewyjaśnionych, ze względu na tytuł wpłaty.	245
	Zapisy na stronie Ma	
	A. Wydatki	
1.	Zrealizowane wydatki budżetowe związane z finansowaniem własnej działalności w formie: - przelewów z tytułu zapłaty zobowiązań ujętych na kontach rozrachunkowych (dotyczących działalności bieżącej i inwestycyjnej*), - przelewów z tytułu opłat księgowanych bezpośrednio w ciężar kosztów z pominięciem kont rozrachunkowych (dotyczy także wydatków niewygasających), - wypłaconych przelewami kwot do rozliczenia, - przelewów równowartości odpisów na ZFŚŚ, - przelewów refundacyjnych na rachunek środków funduszu specjalnego przeznaczenia,	201, 225, 229, 231, 234, 240 403, 409, 080* 234, 240 240, 405

	- zapłaty kar, grzywien, odszkodowań i kosztów sądowych: a/ obciążające pozostałe koszty operacyjne, b/ obciążające pracowników lub inne osoby,	135, 240
	- zapłata odsetek za zwłokę w zapłacie zobowiązań.	240, 761
	Omyłkowe obciążenia bankowe.	234, 240
2.	Opłaty za usługi bankowe pobrane przez banki.	201, 225, 229, 240, 751
3.	B. Dochody	240
	Zwroty nadpłat w dochodach budżetowych.	402
4.	Odrowadzenie VAT ujętego w fakturach dotyczących	750, 760
6.	przychodów wpłacanych na dochody budżetowe.	
7.	Zwroty kwot wpłaconych jako niewyjaśnione, lecz w postępowaniu wyjaśniającym uznanych za omyłkowe wpłaty.	225
		245

- **Konto 135 - "Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia"** - służy do ewidencji środków funduszy specjalnego przeznaczenia, a w szczególności zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i innych funduszy, którymi dysponuje jednostka.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 135 ujmuje się wpływy środków pieniężnych na rachunki bankowe, a na stronie Ma - wypłaty środków z rachunków bankowych.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa do konta 135 powinna umożliwić ustalenie stanu środków każdego funduszu.
 - ⇒ Konto 135 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych funduszy.

**Typowe zapisy konta 135
„Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Wpłata równowartości odpisów na własny ZFŚS.	240, 851
2.	Wpływy należności za świadczenia działalności finansowanej z funduszy specjalnego przeznaczenia: - przypisanych, - nieprzypisanych.	234, 240 851
3.	Przypisane odsetki od środków funduszy specjalnego przeznaczenia znajdujących się na rachunkach bankowych.	851
4.	Wpłaty darowizny pieniężnej na rzecz funduszy specjalnego przeznaczenia.	851
5.	Przelewy z tytułu zwrotu zaliczek i pożyczek wraz z należnymi odsetkami ujętymi jako należności.	234, 240
6.	Obciążenia z tytułu błędów i omyłek bankowych oraz ich korekty.	240
7.	Wpływ środków z tytułu refundacji opłat za usługi bankowe pobranych przez bank z rachunku ZFŚS.	240, 851

8.	Wpłaty odsetek za zwłokę w zapłacie należności funduszy specjalnego przeznaczenia: - przypisanych, - nieprzypisanych.	240 851
9.	Wpłaty kwot niewyjaśnionych, a dotyczących dochodów budżetowych, które powinny być ujęte na koncie 130.	245
Zapisy na stronie Ma		
1.	Przelewy na pokrycie zobowiązań z tytułu dostaw i usług na rzecz działalności finansowanej z funduszy specjalnego przeznaczenia oraz z tytułu udzielonych pożyczek z ZFŚS na cele mieszkaniowe.	201, 231, 234, 240
2.	Przelew z tytułu refundacji wydatków pokrytych z innych rachunków bankowych.	130, 240
3.	Przekazanie zobowiązań wobec budżetu (np. z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, opłat lokalnych).	225, 851
4.	Przekazanie zobowiązań wobec ZUS i PFRON.	229
5.	Zapłacone kary, grzywny, opłaty sądowe i inne dotyczące działalności funduszy specjalnego przeznaczenia.	851
6.	Obciążenia bankowe z tytułu opłat za usługi bankowe.	240*
7.	Błędy w wyciągach bankowych i ich sprostowania.	240
8.	Zwroty kwot wpłaconych jako niewyjaśnione, lecz w postępowaniu wyjaśniającym uznanych za omyłkowe wpłaty należności budżetowych omyłkowo wpłaconych na konto 135.	245

**Opłaty dotyczące rachunku środków ZFŚS podlegają zwrotowi z rachunku bieżącego jednostki, gdyż stanowią koszt działalności jednostki.*

- **Konto 140 - " Krótkoterminowe aktywa finansowe "** służy do ewidencji krótkoterminowych aktywów finansowych, w szczególności akcji, udziałów i innych papierów wartościowych wyrażonych zarówno w walucie polskiej, jak też w walutach obcych.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 140 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma – zmniejszenia stanu krótkoterminowych aktywów finansowych.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 140 powinna umożliwić ustalenie:
 1. poszczególnych składników krótkoterminowych aktywów finansowych;
 2. stanu poszczególnych krótkoterminowych aktywów finansowych wyrażonego w walucie polskiej i obcej, z podziałem na poszczególne waluty obce;
 3. wartości krótkoterminowych aktywów finansowych powierzonych poszczególnym osobom za nie odpowiedzialnym.
 - ⇒ Konto 140 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan krótkoterminowych aktywów finansowych.

Typowe zapisy konta 140
„Krótkoterminowe aktywa finansowe”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Dokonywanie za pośrednictwem banku: - pobrania z rachunków bankowych do kasy.	130, 135
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Wpływ środków pieniężnych: - do kasy.	101

- **Konto 141 - "Środki pieniężne w drodze"** służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 141 ujmuje się zwiększenia stanu środków pieniężnych w drodze, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu środków pieniężnych w drodze.
 - ⇒ Stosownie do przyjętej techniki księgowania, środki pieniężne w drodze mogą być ewidencjonowane na bieżąco lub tylko na przełomie okresu sprawozdawczego.
 - ⇒ Konto 141 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych w drodze.

Typowe zapisy konta 141
„Środki pieniężne w drodze”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Wpływ środków pieniężnych w drodze: do kasy.	101
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Dokonywanie za pośrednictwem banku: - wpłaty z kasy na rachunek bankowy.	130, 135

2. Zespół 2 - "Rozrachunki i rozliczenia"
 - 1/ Konta zespołu 2 "Rozrachunki i rozliczenia" służyć do ewidencji krajowych i zagranicznych rozrachunków oraz rozliczeń.
 - 2/ Konta zespołu 2 służyć także do ewidencji i rozliczeń środków budżetowych, środków europejskich i innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, wynagrodzeń, rozliczeń niedoborów, szkód i nadwyżek oraz wszelkich innych rozliczeń związanych z rozrachunkami i roszczeniami spornymi.
 - 3/ Ewidencja szczegółowa do kont zespołu 2 umożliwia wyodrębnienie poszczególnych grup rozrachunków, rozliczeń, ustalenie przebiegu ich rozliczeń oraz stanu należności, rozliczeń, roszczeń spornych i zobowiązań z podziałem według kontrahentów oraz, jeśli dotyczą rozliczeń w walutach obcych - według poszczególnych walut, a przy

rozliczaniu środków europejskich również odpowiednio w podziale na programy lub projekty.

Zespół 2 - "Rozrachunki i rozliczenia"

- **Konto 201 - "Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami"** - służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych, a także należności z tytułu przychodów finansowych.
 - ⇒ Konto 201 obciąża się za powstałe należności i roszczenia oraz za spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a uznaje się za powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa do konta 201 zapewnia ustalenie należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów.
 - ⇒ Konto 201 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma - stan zobowiązań.

**Typowe zapisy konta 201
„Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Zaakceptowane przez dłużników należności od dostawców z tytułu kar i odszkodowań umownych związanych z dostawcami.	760
2.	Naliczone należności od odbiorców z tytułu wymagalnych odsetek za zwłokę w zapłacie.	750
3.	Faktura korygująca zmniejszająca kwotę zobowiązania wobec dostawcy (np. z tytułu korekty błędu, udzielenia rabatu):	
	a/ wartość dostawy w cenie sprzedaży lub łącznie z VAT podlegającym odliczeniu dotycząca:	
	- działalności eksploatacyjnej,	013, 401, 402, 409
	- działalności ZFŚS.	851
	b/ zmniejszenia uprzednio naliczonego VAT do odliczenia.	225
4.	Zapłata zobowiązań za dostawy i usługi.	130, 135
5.	Odpisanie zobowiązań (przedawnionych i umorzonych):	
	- działalności eksploatacyjnej:	
	o z tytułu odsetek,	750
	o z pozostałych tytułów.	760
	- działalności finansowanej z ZFŚS,	851
	- działalności inwestycyjnej (środków trwałych w budowie) w okresie realizacji zadania.	080
6.	Kompensata należności z zobowiązaniami.	201
	Zapisy na stronie Ma	

1.	Zobowiązania wynikające z faktur VAT lub rachunków z tytułu dostaw, robót i usług: - wartość w cenie zakupu i niepodlegający odliczeniu VAT dotyczące: o działalności eksploatacyjnej, o sum na zlecenie, o działalności finansowanej Z ZFŚS. - wartość naliczonego w fakturach VAT podlegającego odliczeniu (w całości lub w części) od VAT należnego.	013, 401-405, 409 240 013, 851 225
2.	Zobowiązania wobec dostawców z tytułu wymagalnych odsetek i kar umownych: - działalności eksploatacyjnej: a/ kary, b/ odsetki za zwłokę w zapłacie, - działalności inwestycyjnej (kary umowne i odsetki za zwłokę) do czasu zakończenia zadania, - działalności finansowanej Z ZFŚS.	761 751 080
3.	Wpłaty należności od odbiorców na rachunki bankowe.	851
4.	Odpisanie należności przedawnionych, umorzonych lub nieistotnych, na które: a/ nie dokonano odpisu aktualizującego: - działalności eksploatacyjnej, - działalności finansowanej z ZFŚS.	130, 135 761 851
5.	Uznane korekty zmniejszające należności z tytułu sprzedaży produktów: a/ wartość w cenie sprzedaży na podstawie faktur korygujących: - działalności finansowanej z ZFŚS, b/ VAT naliczony przy sprzedaży.	851 225

- **Konto 225 – „Rozrachunki z budżetami”** – służy do ewidencji rozrachunków z budżetami w szczególności z tytułu dotacji, podatków, nadwyżek środków obrotowych, nadpłat w rozliczeniach z budżetami.
Na stronie Wn konta 225 ujmuje się nadpłaty oraz wpłaty do budżetu, a na stronie Ma zobowiązania wobec budżetów i wpłaty od budżetów.
Ewidencja szczegółowa do konta 225 zapewnia ustalenie stanu należności i zobowiązań według każdego z tytułów rozrachunków z budżetem odrębnie.
Konto 225 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma stan zobowiązań wobec budżetów.

**Typowe zapisy konta 225
„Rozrachunki z budżetami”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Przelewy z tytułu innych zobowiązań wobec budżetu finansowanych ze środków:	
	- budżetowych,	130
	- ZFŚS.	135
2.	Należności od budżetu z tytułu nadpłat podatków uprzednio naliczonych:	
	- dotyczące kosztów działalności eksploatacyjnej,	403
	- dotyczące ZFŚS	851
	- wpłaconych w imieniu pracowników (np. podatku dochodowego od osób fizycznych).	231
	Operacje w zakresie rozliczenia VAT	
3.	VAT naliczony w fakturach i w fakturach korygujących dostawców, jeśli w całości lub w części podlega odliczeniu od VAT należnego.	201, 240
4.	VAT naliczony z tytułu wykorzystania zakupionych towarów do działalności opodatkowanej VAT w wyniku rozliczenia odwrotnego obciążenia VAT.	225
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Naliczone zobowiązania podatkowe, opłaty obciążające koszty lub fundusze.	080, 403, 851
2.	Naliczony i potrącony na listach płac podatek dochodowy od osób fizycznych.	231
3.	Zobowiązania z tytułu nadmiernych lub nienależnych dotacji podlegających zwrotu w roku następnym.	740
4.	Naliczone odsetki należne budżetowi z tytułu zwłoki w zapłacie zobowiązań.	080, 751, 851
5.	Wpływy należności z tytułu rozrachunków z budżetem (zwrot nadpłat i należnych za ubiegły rok dotacji).	130, 135
	Operacje związane z rozliczeniem VAT	
7.	VAT należny od sprzedaży*:	
	- wynikający z wystawionych dla odbiorców faktur i faktur korygujących.	201
8.	VAT należny z tytułu przekazania rzeczowych składników majątku oraz nieodpłatnych świadczeń i usług (dokumentowanych fakturą wewnętrzną)*:	
	- na potrzeby reprezentacji i reklamy,	409, 851
	- od darowizny oraz bezpłatnych świadczeń i usług.	761, 851
9.	Faktury korygujące VAT zmniejszające sumy podatku naliczonego przy zakupach dotyczących działalności objętej VAT.	201, 240
10.	Przebiegowanie VAT naliczonego, w części niepodlegającej zwrotowi lub odliczeniu od VAT należnego budżetowi**.	011, 013, 014, 020, 080, 403, 851
11.	Odwrotne obciążenie należnym podatkiem VAT w części:	
	- podlegającej rozliczeniu jako podatek naliczony,	225
	- niepodlegającej odliczeniu jako podatek naliczony.	011, 080, 401

*Na koncie analitycznym „Rozliczenia naliczonego VAT”.

- **Konto 229 - "Pozostałe rozrachunki publicznoprawne"** - służy do ewidencji, innych niż z budżetami, rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 229 ujmuje się należności oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a na stronie Ma - zobowiązania, spłatę i zmniejszenie należności z tytułu rozrachunków publicznoprawnych.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 229 zapewnia ustalenie stanu należności i zobowiązań według tytułów rozrachunków oraz podmiotów, z którymi są dokonywane rozliczenia.
 - ⇒ Konto 229 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma - stan zobowiązań.

Typowe zapisy konta 229
„Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Przelew składek do ZUS – na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy oraz do PFRON.	130, 135
2.	Wypłata zasiłków pokrywających przez ZUS, które ujęto na listach wynagrodzeń.	231
3.	Wypłaty świadczeń ZUS nieobjętych listą wynagrodzeń.	130, 135
4.	Naliczone należności z tytułu inkasa składek.	760
5.	Odpisanie zobowiązań przedawnionych.	760, 851
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Naliczone składki płacone przez pracodawcę na FUS i na FP oraz PFRON od wynagrodzeń: <ul style="list-style-type: none"> - działalności operacyjnej, - działalności finansowanej z ZFŚS, - pokrywanych z sum na zlecenie. 	405 851 240
2.	Składki na FUS płacone przez pracownika, które są potrącane z wynagrodzeń.	231
3.	Odpisanie należności umorzonych i przedawnionych.	761, 851

- **Konto 231 - "Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń"** - służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami i innymi osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych zaliczonych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do wynagrodzeń, a w szczególności należności za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej i innych umów zgodnie z odrębnymi przepisami.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 231 ujmuje się w szczególności:
 1. wypłaty pieniężne lub przelewy wynagrodzeń;
 2. wypłaty zaliczek na poczet wynagrodzeń;
 3. wartość wydanych świadczeń rzeczowych zaliczanych do wynagrodzeń;
 4. potrącenia wynagrodzeń obciążające pracownika.

- ⇒ Na stronie Ma konta 231 ujmuje się zobowiązania jednostki z tytułu wynagrodzeń.
- ⇒ Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 231 zapewnia ustalenie stanów należności i zobowiązań z tytułu wynagrodzeń i świadczeń zaliczanych do wynagrodzeń.
- ⇒ Konto 231 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma - stan zobowiązań jednostki z tytułu wynagrodzeń.

**Typowe zapisy konta 231
„Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
Zapisy na stronie Wn		
1.	Wypłata wynagrodzeń i zaliczek na poczet wynagrodzeń, zasiłków pokrywanych ze środków ZUS:	
	- przelewem na konta pracowników.	130, 135
2.	Potrącenia dokonane na liście płac z tytułu:	
	- podatku dochodowego od osób fizycznych	225
	- składek na FUS, FZ płaconych przez pracowników z własnych środków,	229
	- składek na dobrowolne ubezpieczenia grupowe,	240
	- składek i zwrotu pożyczek do pracowniczej kasy zapomogowo-pożyczkowej oraz potrąceń z tytułu alimentów i innych zobowiązań określonych przepisami,	240
	- nierozliczonych zaliczek i innych należności od pracowników,	234
	- opłat za świadczenia działalności socjalnej (nieprzypisanych).	851
3.	Odpisanie przedawnionych zobowiązań z tytułu wynagrodzeń dotyczących:	
	- działalności operacyjnej,	760
	- działalności ZFŚS.	851
4.	Obciążenia z tytułu nadpłaty wynagrodzeń:	
	- działalności operacyjnej,	404
	- działalności ZFŚS.	851
Zapisy na stronie Ma		
1.	Naliczone w listach wynagrodzenia brutto obciążające:	
	- koszty działalności operacyjnej,	404
	- koszty środków trwałych w budowie (inwestycji),	080
	- straty zawinione w działalności operacyjnej,	761
	- ZFŚS.	851
2.	Naliczone zasiłki, które pokrywa ZUS, wypłacone na podstawie listy wynagrodzeń.	229
3.	Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych:	
	- działalności operacyjnej,	761
	- działalności ZFŚS.	851
4.	Przebiegowanie roszczeń spornych dotyczących wynagrodzeń.	240

- **Konto 234 - "Pozostałe rozrachunki z pracownikami"** - służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 234 ujmuje się w szczególności:
 1. wypłacone pracownikom zaliczki i sumy do rozliczenia na wydatki obciążające jednostkę;
 2. należności od pracowników z tytułu dokonanych przez jednostkę świadczeń odpłatnych;
 3. należności z tytułu pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych;
 4. należności i roszczenia od pracowników z tytułu niedoborów i szkód;
 5. zapłacone zobowiązania wobec pracowników.
 - ⇒ Na stronie Ma konta 234 ujmuje się w szczególności:
 1. wydatki wyłożone przez pracowników w imieniu jednostki;
 2. rozliczone zaliczki i zwroty środków pieniężnych;
 3. wpływy należności od pracowników.
 - ⇒ Zaliczki wypłacone pracownikom w walutach obcych można ujmować, do czasu ich rozliczenia, w równowartości waluty polskiej ustalonej przy wypłacie zaliczki.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 234 zapewnia ustalenie stanu należności, roszczeń i zobowiązań według tytułów rozrachunków.
 - ⇒ Konto 234 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma - stan zobowiązań wobec pracowników.

Typowe zapisy konta 234
„Pozostałe rozrachunki z pracownikami”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Wypłata sum do rozliczenia (zaliczek) i spłata zobowiązań wobec pracowników:	
	- z rachunków bankowych.	130, 135
2.	Należności z tytułu:	
	- sprzedaży wyrobów, usług, towarów i składników majątkowych działalności operacyjnej:	
	a/ przychód ze sprzedaży,	760
	b/ należny VAT naliczonych w fakturach*,	225
	- świadczeń odpłatnych działalności ZFŚS,	851
	- wypłaty pożyczek z ZFŚS,	135
	- naliczonych odsetek od pożyczek mieszkaniowych z ZFŚS	851
3.	Należności z tytułu niedoborów i szkód.	240
4.	Odpisanie zobowiązań przedawnionych:	
	- działalności eksploatacyjnej,	760
	- działalności ZFŚS.	851
5.	Należności z tytułu roszczeń spornych zasądzonych na rzecz jednostki:	
	- roszczenia podstawowe:	240
	- zasądzone należności dodatkowe:	
	o z tytułu kosztów postępowania sądowego,	760
	o z tytułu odsetek.	750

	Zapisy na stronie Ma	
1.	Pokryte przez pracownika z pobranej zaliczki lub z własnych środków: - koszty: a/ działalności operacyjnej, b/ środków trwałych w budowie (inwestycji), c/ działalności ZFŚS, - naliczony przy zakupach VAT podlegający rozliczeniu.	401-405, 409 080 851 225*
2.	Wpłaty z tytułu zwrotu niewykorzystanych zaliczek oraz należności od pracowników: - na rachunki bankowe.	130, 135
3.	Należności od pracowników potrącone na liście wynagrodzeń.	231
4.	Odpisanie należności umorzonych, przedawnionych lub o nieistotnej wartości: - działalności operacyjnej, - działalności ZFŚS.	761 851
5.	Skierowanie roszczeń do sądu.	240

*Na koncie pomocniczym „Rozliczenie z urzędem skarbowym z tytułu VAT” (jeśli VAT podlega w całości odliczeniu) lub na „Rozliczenie naliczonego VAT”, jeśli podlega odliczeniu w części.

- **Konto 240 - "Pozostałe rozrachunki"** - służy do ewidencji krajowych i zagranicznych należności i roszczeń oraz zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach 201-234. Konto 240 może być używane również do ewidencji pożyczek i różnego rodzaju rozliczeń, a także krótko- i długoterminowych należności funduszy celowych.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 240 ujmuje się powstałe należności i roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a na stronie Ma - powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 240 zapewnia ustalenie rozrachunków, roszczeń i rozliczeń z poszczególnych tytułów.
 - ⇒ Konto 240 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma - stan zobowiązań.

Typowe zapisy konta 240 „Pozostałe rozrachunki”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Faktury VAT lub rachunki za dostawy i usługi finansowe z własnych i obcych środków na budowę środków trwałych (inwestycje) oraz z sum na zlecenie lub sum depozytowych.	201, 234
2.	Wynagrodzenia obciążające sumy na zlecenie.	231
3.	Zwrot niewykorzystanych sum na zlecenie, kaucji, sum ubezpieczenia oraz wypłata sum depozytowych.	130
4.	Obciążenie właścicieli kaucji i kwot zabezpieczenia należytego wykonania umowy kosztami zapłacony przez jednostkę, ale pokrywanymi z tych kwot.	401-409

5.	Udzielone pożyczki mieszkaniowe z ZFŚS osobom niebędącym pracownikami (emerytom i rencistom).	135
6.	Naliczone odsetki od udzielonych pożyczek z ZFŚS (np. emerytom).	851
7.	Należności od jednostek i osób fizycznych niebędących pracownikami z tytułu zwrotu poniesionych w ich imieniu wydatków.	130, 135
8.	Ujawnione niedobory lub szkody: <ul style="list-style-type: none"> - podstawowych środków trwałych (wartość nieumorzona)*, - związane ze środkami trwałymi w budowie (inwestycjami), - obcych składników majątkowych. 	011 080 201, 240
9.	Kompensata nadwyżek z niedoborami.	240
10.	Zmniejszenie kosztów z tytułu nadwyżek uznanych za korygujące zużycie materiałów.	401
11.	Rozliczenie nadwyżek pozostałych środków trwałych.	760
12.	Rozliczenie nadwyżki środków trwałych umarzanych stopniowo oraz środków trwałych w budowie (inwestycji).	800
13.	Nadwyżki środków obrotowych zaliczone do pozostałych przychodów operacyjnych.	760
14.	Wyksięgowanie nadwyżek pozornych.	011
15.	Roszczenia z tytułu niedoborów: <ul style="list-style-type: none"> - wartość ewidencyjna niedoboru (netto). 	240
16.	Roszczenia sporne: <ul style="list-style-type: none"> - z tytułu dostaw i sprzedaży, - z tytułu należności od pracowników. 	201 231, 234
17.	Zasądzone należności z tytułu: <ul style="list-style-type: none"> - odsetek, - kosztów postępowania. 	750 760
18.	Niesłuszne obciążenia i korekty pomyłkowych uznań bankowych.	130, 135
19.	Odpisanie przedawnionych zobowiązań	240
20.	Faktura korygująca zmniejszająca kwotę zobowiązania wobec dostawcy (np. z tytułu uznania korekty błędu, udzielenia rabatu lub bonifikaty) dotycząca budowy środka trwałego (inwestycji): <ul style="list-style-type: none"> - wartość łączna VAT niepodlegającym odliczeniu, - zmniejszenie uprzednio naliczonego VAT do odliczenia (w całości lub w części). 	011, 020, 080 225
21.	Należności z tytułu pewnych odszkodowań przyznanych przez ubezpieczyciela.	760, 840
22.	Odpisanie zobowiązań przedawnionych dotyczących działalności: <ul style="list-style-type: none"> - operacyjnej, - inwestycyjnej – nierozliczonych środków trwałych w budowie, - funduszy celowych. 	761 080 851
23.	Zaliczenie wadium z przetargu na sprzedaż nieruchomości na poczet przychodów ze sprzedaży nieruchomości.	760
	Zapisy na stronie Ma	

1.	Wpłaty należności** (głównej i dodatkowych)	130, 135
2.	Otrzymane sumy na zlecenie, kwoty kaucji, wadiów i zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz wpłaty sum depozytowych: - na rachunek bankowy.	130
3.	Zobowiązania z tytułu potrąceń dokonanych na listach płac na rzecz jednostek innych niż budżet, ZUS i PFRON.	231
4.	Umorzenie należności oraz odpisanie należności przedawnionych lub nieistotnych obciążające: - pozostałe koszty operacyjne,	761
	- koszty działalności ZFŚS.	851
5.	Wpływy należności z tytułu pożyczek udzielonych z ZFŚS.	135
6.	Ujawnione nadwyżki: - środków trwałych umarzanych stopniowo***,	011
	- pozostałych środków trwałych w użytkowaniu***,	013
	- środków trwałych w budowie (inwestycji)***.	080
7.	Zobowiązania wynikające z faktur VAT lub rachunków z tytułu robót, dostaw i usług dotyczących działalności inwestycyjnej.	011, 020, 080
8.	Naliczone odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań dotyczących budowy środka trwałego (inwestycji): - przed rozliczeniem inwestycji,	080
	- po zakończeniu inwestycji.	751
9.	Rozliczenie niedoborów i szkód środków obrotowych w wyniku: - kompensaty z nadwyżkami,	240
	- uznania za straty wynikłe ze zdarzeń losowych,	761, 851
	- uznania za pozostałe koszty operacyjne,	761
	uznania za zwiększające koszty działalności,	080, 401, 851
	- uznania za zmniejszające fundusz jednostki (niedobory), podstawowych środków trwałych w wartości nieumorzonej),	
	- obciążenie osób i jednostek odpowiedzialnych, jeśli wyraziły na to zgodę,	800
	- wniesienia roszczenia do sądu.	234, 240
10.	Niesłuszne uznania i korekty mylnych obciążeń bankowych	240****

**Niedobory środków trwałych w 100% umorzonych oraz pozostałych środków trwałych, których wartość bilansowa jest zerowa, rozlicza się tylko ilościowo, a na koncie 240 należy ująć wartość roszczenia (w przypadku uznania niedoboru za zawiniony) w kwocie określonej przez kierownika jednostki.*

***Przy spłacie zasądzonych kosztów postępowania spornego i odsetek za zwłokę, które przypisuje się na koncie 240 na podstawie uprawomocnionego wyroku w korespondencji z kontem 760 w części dotyczącej kosztów postępowania spornego oraz Ma 750 w części dotyczącej odsetek za zwłokę.*

****Ujawnione w wyniku inwentaryzacji nadwyżki środków trwałych lub środków trwałych w budowie (inwestycji) wycenia się w wysokości poniesionych kosztów, a jeżeli wartość ta nie jest znana, to w aktualnej wartości godziwej z uwzględnieniem stopnia zużycia, jeżeli są to środki używane.*

*****WN 240 „Roszczenia sporne”.*

- **Konto 245 – „Wpływy do wyjaśnienia”** - służy do ewidencji wpłaconych na rachunki bankowe, a niewyjaśnionych kwot należności z tytułu dochodów budżetowych i innych tytułów.

- ⇒ Na stronie Wn konta 245 ujmuje się w szczególności kwoty wyjaśnionych wpłat i ich zwroty.
- ⇒ Na stronie Ma konta 245 ujmuje się w szczególności kwoty niewyjaśnionych wpłat.
- ⇒ Konto 245 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan niewyjaśnionych wpłat.”

**Typowe zapisy konta 245
„Wpływy do wyjaśniania”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Zwrot pomyłkowo wpłaconej kwoty	130, 135
2.	Zwrot kwot dotyczących wpłat należności budżetowych pomyłkowo wpłaconych na inne konta niż rachunek bieżący jednostki.	130, 135
3.	Zaliczenie wpłaty po przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym do przychodów nieprzypisanych lub niezarejestrowanych wcześniej jako należność.	750, 760
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Wpływ na rachunek bieżący jednostki kwoty dotyczącej należności z tytułu dochodów budżetowych bez podania tytułu wpłaty.	130
2.	Wpłata na rachunek funduszy specjalnego przeznaczenia kwot dotyczących należności budżetowych.	135

- **Konto 280 - „Konto techniczne do rozliczeń podatku VAT”** - służy do ewidencji rozrachunków podatku VAT.
 - ⇒ Konto 280 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma - stan zobowiązań z tytułu podatku VAT.

**Typowe zapisy konta 280
„Konto techniczne do rozliczeń podatku Vat”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Odprowadzenie należnego VAT	130
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Przebieganie VAT należnego	225

Zespół 4 - "Koszty według rodzajów i ich rozliczenie"

- **Konto 400 - "Amortyzacja"** - służy do ewidencji naliczonych odpisów amortyzacji od środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, od których odpisy umorzeniowe są dokonywane stopniowo według stawek amortyzacyjnych.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 400 ujmuje się naliczone odpisy amortyzacyjne, a na stronie Ma konta 400 ujmuje się ewentualne zmniejszenie odpisów amortyzacyjnych oraz przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy.
 - ⇒ Konto 400 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów amortyzacji. Saldo konta 400 przenosi się w końcu roku obrotowego na konto 860.

**Typowe zapisy konta 400
„Amortyzacja”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Naliczona amortyzacja.	071
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Zmniejszenie z tytułu korekty uprzednio naliczonych kosztów amortyzacji.	071
2.	Przeniesienie rocznej sumy kosztów amortyzacji na koniec roku obrotowego.	860

- **Konto 401 - "Zużycie materiałów i energii"** - służy do ewidencji kosztów zużycia materiałów i energii na cele działalności podstawowej, pomocniczej i ogólnego zarządu.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 401 ujmuje się poniesione koszty z tytułu zużycia materiałów i energii, a na stronie Ma konta 401 ujmuje się zmniejszenie poniesionych kosztów z tytułu zużycia materiałów i energii oraz na dzień bilansowy przeniesienie salda poniesionych w ciągu roku kosztów zużycia materiałów i energii na konto 860.

**Typowe zapisy konta 401
„Zużytych materiałów i energii”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Koszty w wartości umorzenia wydanych do używania pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych w cenie nabycia nie wyższej niż 10 000 zł (umarzanych w 100% w miesiącu oddania do używania).	072
2.	Niedobry i szkody materiałów uznane za niezawinione, zwiększają koszty.	240

3.	Zużycie energii według faktur: - do rozliczenia bezgotówkowego.	201, 234
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Zmniejszenia kosztów z tytułu: - korekty obniżającej wartość w cenie zakupu (łącznie z niepodlegającymi odliczeniu VAT) materiałów wydanych bezpośrednio do zużycia (na podstawie korygujących dowodów sprzedaży otrzymanych od dostawców),	201
	- sprzedaży materiałów, których wartość księgowano w koszty bezpośrednio po przyjęciu od dostawcy,	761
2.	Nadwyżka materiałów uznana za zmniejszającą koszty.	240
3.	Przeniesienie salda konta występującego na koniec roku obrotowego.	860

- **Konto 402 - "Usługi obce"** - służy do ewidencji kosztów z tytułu usług obcych wykonywanych na rzecz działalności podstawowej jednostki.
⇒ Na stronie Wn konta 402 ujmuje się poniesione koszty usług obcych, a na stronie Ma konta 402 ujmuje się zmniejszenie poniesionych kosztów oraz na dzień bilansowy przeniesienie kosztów usług obcych na konto 860.

Typowe zapisy konta 402 „Usługi obce”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Odebrane usługi według faktur lub rachunków wykonawców: - do zapłacenia w formie bezgotówkowej.	201, 234
	Zapisy na stronie Ma	
2.	Zmniejszenia kosztów z tytułu korekty obniżającej wartość usług w cenie zakupu na podstawie korygujących dowodów sprzedaży otrzymanych od wykonawców (łącznie z niepodlegającym odliczeniu podatkiem VAT).	201
3.	Przeniesienie rocznej sumy kosztów usług obcych na koniec roku obrotowego.	860

- **Konto 403 - "Podatki i opłaty"** - służy do ewidencji w szczególności kosztów z tytułu podatku akcyzowego, podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz opłat o charakterze podatkowym, a także opłaty notarialnej, skarbowej i administracyjnej.
⇒ Na stronie Wn konta ujmuje się poniesione koszty z ww. tytułów, a na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie poniesionych kosztów oraz na dzień bilansowy - przeniesienie kosztów z tego tytułu na konto 860.

**Typowe zapisy konta 403
„Podatki i opłaty”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Podatki i opłaty – zapłacone lub naliczone.	130, 225
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Zmniejszenie naliczonych uprzednio podatków i opłat.	201, 225
2.	Przeniesienie na koniec roku obrotowego rocznej sumy kosztów z tytułu podatków i opłat.	860

- **Konto 404 - "Wynagrodzenia"** - służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej z tytułu wynagrodzeń z pracownikami i innymi osobami fizycznymi zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej i innych umów zgodnie z odrębnymi przepisami.
 - ⇒ Na stronie Wn konta ujmuje się kwotę należnego pracownikom i innym osobom fizycznym wynagrodzenia brutto (tj. bez potrąceń z różnych tytułów dokonywanych na listach płac).
 - ⇒ Na stronie Ma księguje się korekty uprzednio zewidencjonowanych kosztów działalności podstawowej z tytułu wynagrodzeń oraz na dzień bilansowy przenosi się je na konto 860.

**Typowe zapisy konta 404
„Wynagrodzenia”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Naliczone wynagrodzenia łącznie z wartością przysługujących świadczeń w naturze do wynagrodzeń.	231
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Zmniejszenie z tytułu korekty błędów w naliczeniu wynagrodzeń.	231
2.	Przeniesienie rocznej sumy kosztów wynagrodzeń na koniec roku obrotowego.	860

- * **Konto 405 - "Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia"** - służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej z tytułu różnego rodzaju świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i innych umów, które nie są zaliczane do wynagrodzeń.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 405 ujmuje się poniesione koszty z tytułu ubezpieczeń społecznych i świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i innych umów, które nie są zaliczane do wynagrodzeń.
 - ⇒ Na stronie Ma konta ujmuje się zmniejszenie kosztów z tytułu ubezpieczenia społecznego i świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę,

umowy o dzieło i innych umów, a na dzień bilansowy przenosi się je na konto 860.

**Typowe zapisy konta 405
„Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Naliczone składki na: - ubezpieczenia społeczne (płacone przez jednostkę), - Fundusz Pracy, - PFRON, - PPK.	229 229 229 240
2.	Wartość przelanych lub naliczonych odpisów na ZFŚS.	130, 240
3.	Opłaty za udział w szkoleniach, konferencjach.	201, 240, 234
4.	Dofinansowanie za studia	201, 240, 234
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Zmniejszenie kosztów uprzednio ujętych (np. z tytułu błędów w obliczeniach lub z tytułu zaliczenia ich do działalności finansowej z ZFŚS.	240, 851
2.	Przeniesienie rocznej sumy kosztów na koniec roku obrotowego.	860

- **Konto 409 - "Pozostałe koszty rodzajowe"** - służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej, które nie kwalifikują się do ujęcia na kontach 400-405. Na koncie tym ujmuje się w szczególności zwroty wydatków za używanie samochodów prywatnych pracowników do zadań służbowych, koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych, koszty ubezpieczeń majątkowych i osobowych, odprawy z tytułu wypadków przy pracy oraz innych kosztów niezaliczanych do kosztów działalności finansowej i pozostałych kosztów operacyjnych.
⇒ Na stronie Wn konta ujmuje się poniesione koszty z ww. tytułów, a na stronie Ma ich zmniejszenie oraz na dzień bilansowy ujmuje się przeniesienie poniesionych kosztów na konto 860.

**Typowe zapisy konta 409
„Pozostałe koszty rodzajowe”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Zwroty kosztów za używanie samochodów prywatnych do zadań służbowych: - wypłacone, - nienaliczone zobowiązania.	130, 234 234
2.	Koszty podróży służbowych pracowników: - zapłacone, - naliczone zobowiązania.	130, 135 234, 240
3.	Opłaty za ubezpieczenia majątkowe i osobowe	130, 240

4.	Odprawy z tytułu wypadków przy pracy: - wypłacone, - naliczone.	130 234, 240
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Zmniejszenie kosztów uprzednio ujętych	Odpowiednie konta zespołu 1 i 2
2.	Przeniesienie rocznej sumy kosztów na koniec roku obrotowego.	860

Zespół 7 - "Przychody, dochody i koszty"

- **Konto 700 – „Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia”** – służy do ewidencji sprzedaży produktów (wyrobów gotowych i półfabrykatów oraz robót i usług) własnej działalności na rzecz obcych jednostek oraz działalności finansowo wyodrębnionej własnej jednostki oraz kosztu ich wytworzenia.
 - ⇒ Na stronie Ma konta 700 ujmuje się przychody ze sprzedaży, w korespondencji z kontami przede wszystkim zespołu 1 i 2 oraz ewentualnie 0 i 8 oraz 4.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa do konta 700 powinna zapewnić podział sprzedaży według przedmiotów i kierunków sprzedaży.
 - ⇒ W końcu roku obrotowego przenosi się przychody ze sprzedaży na stronie Ma konta 860.
 - ⇒ Na koniec roku konto 700 nie wykazuje salda.

**Typowe zapisy konta 700
„Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Zwroty ze sprzedaży i korekty błędów w wystawionych fakturach lub rachunkach zmniejszające przychody* ze sprzedaży produktów oraz udzielone dodatkowe rabaty i bonifikaty.	201, 234
2.	Przeniesienie w końcu roku przychodów ze sprzedaży produktów.	860
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Sprzedaż produktów (według właściwych dowodów sprzedaży): - ujęta jako należności.	201, 234, 240
2.	Korekty zwiększające sprzedaż.	201, 234, 240
3.	Zaliczenie wpływów na rachunek bankowy jednostki do przychodów z tytułu sprzedaży, wcześniej uznanych za niewyjaśnione.	245

* Zapis techniczny (minusowy na 700) urealnijający wartości przychodów ze sprzedaży.

- **740 – „Dotacje i środki na inwestycje”** – służy do ewidencji dotacji otrzymanych z budżetu jednostek samorządu terytorialnego.
 - ⇒ Na koncie 740 nie ujmuje się dotacji otrzymanych na finansowanie inwestycji.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 740 ujmuje się:
 1. zwrot dotacji niewykorzystanych, nadmiernie pobranych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, w korespondencji z kontem 225.
 - ⇒ Na stronie Ma konta 740 ujmuje się:
 1. dotacje należne, jeżeli ich wysokość wynika z przepisów, w korespondencji z kontem 225;
 2. na koniec okresu sprawozdawczego – dotacje należne, wynikające z przepisów prawa lub potwierdzone przez organ dotujący, albo jeżeli należna dotacja za dany rok wpłynęła na rachunek jednostki w okresie następnym do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego, w korespondencji z kontem 225.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa zapewnia ustalenie wysokości dotacji przypadających na poszczególne tytuły rozliczeń.
 - ⇒ W końcu roku budżetowego saldo Ma konta 740 oznacza wartość dotacji otrzymanych na finansowanie działalności podstawowej, na stronę Ma konta 860.
 - ⇒ Na koniec roku konto 740 nie wykazuje salda.

**Typowe zapisy konta 740
„Dotacje i środki na inwestycje”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Zwrot dotacji niewykorzystanych lub nadmiernych.	225
2.	Przeniesienie w końcu roku salda dotacji otrzymanych.	860
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Przeniesienie w końcu roku wartości dotacji przekazanych.	860

- **Konto 750 - "Przychody finansowe"** - służy do ewidencji przychodów finansowych.
 - ⇒ Na stronie Ma konta 750 ujmuje się przychody z tytułu operacji finansowych, a w szczególności odsetki za zwłokę w zapłacie należności, dodatnie różnice kursowe.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 750 zapewnia wyodrębnienie przychodów finansowych z tytułu udziałów w innych podmiotach gospodarczych, należne **instytucji** odsetki.
 - ⇒ W końcu roku obrotowego przenosi się przychody finansowe na stronę Ma konta 860 (Wn konto 750).
 - ⇒ Na koniec roku konto 750 nie wykazuje salda.

Typowe zapisy konta 750
„Przychody finansowe”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Przeniesienie na koniec roku osiągniętych przychodów finansowych.	860
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Otrzymane lub przypisane odsetki z tytułu zwłoki w zapłacie należności.	130, 201, 240
2.	Oprocentowanie własnych środków na rachunkach bankowych (o ile szczególne przepisy lub umowy nie stanowią inaczej)*	130
3.	Przypisanie wymagalnych odsetek należnych na koniec kwartału.	201, 225, 229, 240
4.	Zaliczenie do przychodów finansowych wpływów na rachunek bankowy wcześniej uznanych za niewyjaśnione.	245

**Z wyjątkiem związanych z ZFŚS, który księguje się na 851 oraz odsetek od wadliów i kwot zabezpieczenia należytego wykonania umowy w zamówieniach publicznych.*

- **Konto 751 - "Koszty finansowe"** - służy do ewidencji kosztów finansowych. Na stronie Wn konta 751 ujmuje się w szczególności odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań, z wyjątkiem obciążających środki trwałe w budowie, ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem obciążających środki trwałe w budowie.
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 751 zapewnia wyodrębnienie w zakresie kosztów operacji finansowych - naliczone odsetki za zwłokę od zobowiązań.
 - ⇒ W końcu roku obrotowego przenosi się koszty operacji finansowych na stronę Wn konta 860 (Ma konto 751).
 - ⇒ Na koniec roku konto 751 nie wykazuje salda.

Typowe zapisy konta 751
„Koszty finansowe”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Zapłacone odsetki od zobowiązań.	130
2.	Naliczone na koniec kwartału wymagalne odsetki od niezapłaconych w terminie zobowiązań*.	201, 225, 229, 240
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Korekty zmniejszające uprzednio zaksięgowane koszty.	Różne konta uprzednio uznane.
2.	Przeniesienie na koniec roku poniesionych kosztów finansowych.	860

**Z wyjątkiem związanych ze środkami trwałymi w budowie (inwestycjami), ZFŚS, który księguje się odpowiednio na 080, 851.*

- **Konto 760 - "Pozostałe przychody operacyjne"** - służy do ewidencji przychodów niezwiązanych bezpośrednio z podstawową działalnością **instytucji**, w tym wszelkich innych przychodów niż podlegające ewidencji na koncie 750.
 - ⇒ W szczególności na stronie Ma konta 760 ujmuje się:
 1. przychody ze sprzedaży materiałów w wartości cen zakupu lub nabycia materiałów;
 2. przychody ze sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych w budowie;
 3. odpisane przedawnione zobowiązania, otrzymane odszkodowania, kary, nieodpłatnie otrzymane, w tym w drodze darowizny, aktywa umarżane jednorazowo, rzeczowe aktywa obrotowe, przychody o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie;
 - ⇒ W końcu roku obrotowego przenosi się pozostałe przychody operacyjne na stronę Ma konta 860, w korespondencji ze stroną Wn konta 760.
 - ⇒ Na koniec roku konto 760 nie wykazuje salda.

Typowe zapisy konta 760
„Pozostałe przychody operacyjne”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Korekty zmniejszające pozostałe przychody operacyjne ze sprzedaży materiałów, środków trwałych, środków trwałych w budowie (inwestycji) oraz wartości niematerialnych i prawnych.	201, 234, 240
2.	Przeniesienie na koniec roku osiągniętych pozostałych przychodów operacyjnych.	860
3.	Równoległe księgowania do naliczonej amortyzacji.	800
	Zapisy na stronie ma	
1.	Przychody ze sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji, materiałów i odpadów po likwidacji składników majątkowych oraz z najmu, dzierżawy jednostek budżetowych, jeśli nie są one przychodami z ich działalności statutowej.	130, 201, 240
2.	Odpisanie przedawnionych zobowiązań.	201, 231, 234, 240
3.	Otrzymane lub należne odszkodowania*, (niezwiązane ze zdarzeniami losowymi), kary oraz uprzednio odpisane należności.	130, 201, 234, 240
4.	Otrzymane nieodpłatnie z tytułu darowizny pozostałe środki trwałe (w aktualnej wartości według wyceny).	013
5.	Rozliczenie nadwyżki aktywów obrotowych, jeśli nie uznano ich za korygujące uprzednio ujęte koszty zużycia.	201, 240
6.	Przepadek otrzymanego wadium.	240
7.	Przysądzone koszty postępowania spornego.	240
8.	Należne instytucji wynagrodzenie płatnika podatku dochodowego i składek ZUS (potrącane w składanych deklaracjach)**.	240
		225, 229

9.	Zaliczenie wadium na poczet przychodów ze sprzedaży nieruchomości.	240
10.	Równowartość odpisów amortyzacyjnych i odpisów aktualizujących od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie.	800
11.	Zaliczenie do pozostałych przychodów operacyjnych wpływów na rachunek bankowy wcześniej uznanych za niewyjaśnione.	245
12.	Przyznane odszkodowania za straty spowodowane zdarzenia losowymi objętymi ubezpieczeniami.	240
13.	Wpłata przyznanego od ubezpieczyciela odszkodowania z tytułu zdarzeń losowych bez wcześniejszego przypisania należności.	130
14.	Równoległe do naliczonej amortyzacji w części sfinansowanej z dotacji.	840

*Równowartość tych potrąceń obciąża wydatki budżetowe, wpływy na dochody budżetowe.

- **Konto 761 - "Pozostałe koszty operacyjne"** - służy do ewidencji kosztów niezwiązanych bezpośrednio z podstawową działalnością **instytucji**.
 - ⇒ W szczególności na stronie Wn konta 761 ujmuje się:
 1. koszty osiągnięcia pozostałych przychodów w wartości cen zakupu lub nabycia materiałów;
 2. kary, odpisane przedawnione, umorzone i nieściągalne należności, odpisy aktualizujące od należności, koszty postępowania spornego i egzekucyjnego oraz nieodpłatnie przekazane rzeczowe aktywa obrotowe, koszty o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie.
 - ⇒ W końcu roku obrotowego przenosi się na stronę Wn konta 860 pozostałe koszty operacyjne, w korespondencji ze stroną Ma konta 761.
 - ⇒ Na koniec roku konto 761 nie wykazuje salda.

Typowe zapisy konta 761 „Pozostałe koszty operacyjne”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Wartość sprzedanych materiałów (w cenie ewidencyjnej).	401
2.	Niezawinione niedobory aktywów obrotowych.	240
3.	Zapłacone lub naliczone kary, odszkodowania i koszty postępowania spornego związane z działalnością operacyjną.	130, 201, 225, 234, 240
4.	Odpisane, przedawnione, umorzone należności inne niż związane z przychodami finansowymi lub funduszami celowymi.	201, 231, 234, 240
5.	Koszty likwidacji środków trwałych (z wyjątkiem likwidacji związanych z prowadzoną inwestycją oraz zdarzeniami losowymi).	130, 201, 234, 240
6.	Koszty związane ze sprzedażą środków trwałych i inwestycji.	201
7.	Niedobory i szkody powstałe w majątku obrotowym w wyniku zdarzeń losowych (w dacie ich zatwierdzenia).	240, 080
8.	Koszty poniesione przy usuwaniu skutków zdarzeń losowych dotyczące:	
	- wynagrodzeń zatrudnionych osób.	231

9.	Usług obcych.	201,240
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Korekty zmniejszające uprzednio zaksięgowane pozostałe koszty operacyjne.	130, 201, 225, 234, 240
2.	Przeniesienie na koniec roku poniesionych pozostałych kosztów operacyjnych.	860

Zespół 8 - "Fundusze, rezerwy i wynik finansowy"

- **Konto 800 - "Fundusz instytucji kultury"** – instytucja kultury jest zobowiązana tworzyć:
 - ⇒ fundusz IK, który odzwierciedla wartość mienia wydzielonego dla IK w momencie jej utworzenia i ulega zwiększeniu o wartość niepodlegających amortyzacji aktywów trwałych sfinansowanych z dotacji lub otrzymanych nieodpłatnie oraz zmniejszeniu o wartość niepokrytej straty netto (jeśli nie będzie jej można pokryć z funduszu rezerwowego);
 - ⇒ fundusz IK ewidencjonowany na koncie 800 odzwierciedla majątek IK. Do tego konta IK wydziela analitykę: 800-1 „Mienie wydzielone w momencie utworzenia IK” oraz 800-2 „Mienie nabyte”;
 - ⇒ na koncie ujmuje się zwiększenia (strona Ma) i zmniejszenia funduszu (strona Wn);
 - ⇒ wydziela się ewidencję analityczną według tytułów zwiększeń i zmniejszeń;
 - ⇒ konto 800 na koniec roku wykazuje saldo Ma.

**Typowe zapisy konta 800
„Fundusz instytucji kultury”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Ustalenie wartości niezamortyzowanej części, w tym część sfinansowana dotacją.	840
2.	Przebieganie kwot podlegających amortyzacji aktywów trwałych otrzymanych nieodpłatnie lub sfinansowanych z dotacji według stanu.	840
3.	Przeniesienie w roku następnym salda konta 820 w roku następnym.	820
4.	Przebieganie straty bilansowej w następnym roku	860
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Przyjęcie od organizatora mienia wydzielonego w momencie utworzenia IK.	011, 013, 014, 018, 020
2.	Wpływ dotacji celowej na zakup środków trwałych niepodlegających umorzeniu oraz amortyzacji.	130
3.	Nieodpłatne przekazanie majątku trwałego na podstawie decyzji organizatora innej IK w wyniku podziału lub połączenia (wartość netto).	011, 013, 014, 018, 020

4.	Równoległe księgowania do naliczonej amortyzacji.	760
----	---	-----

- **Konto 801 - "Fundusz rezerwowy"** – instytucja kultury jest zobowiązana tworzyć:
 - ⇒ fundusz rezerwowy, który tworzy się z zysku netto za poprzedni rok obrotowy i przeznacza się na pokrycie strat IK;
 - ⇒ konto fundusz rezerwowy przeznaczony jest do ustalenia wartości mienia nabytego; i wytworzonego przez Bibliotekę w kolejnych latach, w tym w efekcie przeksięgowania wyniku finansowego po zatwierdzeniu sprawozdania;
 - ⇒ na koncie ujmuje się zwiększenia i zmniejszenia funduszu;
 - ⇒ wydziela się ewidencję analityczną według tytułów zwiększeń i zmniejszeń;
 - ⇒ w przypadku gdy strata netto jest wyższa niż fundusz rezerwowy, pozostałą jej część pokrywa się z funduszu instytucji kultury poprzez przeksięgowanie brakującej kwoty księgowaniem Wn 800 na Ma 801;
 - ⇒ na koniec roku konto 801 wykazuje saldo Ma lub saldo 0.

**Typowe zapisy konta 801
„Fundusz rezerwowy”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Pokrycie straty	820
2.	Zysk	860

- **Konto 820 - Rozliczenie wyniku finansowego** służy do ewidencji rozliczenia wyniku finansowego netto osiągniętego w roku ubiegłym.
 - ⇒ Wynik finansowy przeksięgowuje się na to konto z konta 860 „Wynik finansowy” w roku następnym, pod datą zatwierdzenia sprawozdania finansowego.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 820 księguje się odpisy z zysku, który może być przeznaczony na:
 1. fundusz instytucji kultury (konto przeciwstawne 801) na podstawie zapisów statutu albo na podstawie decyzji organizatora po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego.
 - ⇒ Po stronie Ma konta 820 księguje się zysk bilansowy z roku poprzedniego w korespondencji z kontem 860 oraz przeksięgowanie straty bilansowej za rok ubiegły na Wn konta 800-2 „Fundusz instytucji kultury - mienie nabyte”.
 - ⇒ Konto 820 może wykazywać saldo Wn, które oznacza nierozliczoną stratę netto za rok poprzedni lub saldo Ma, które oznacza niepodzielony zysk netto za rok poprzedni.
 - ⇒ Rozliczenie wyniku finansowego za dany rok może być dokonane dopiero po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organizatora i podjęciu decyzji o przeznaczeniu zysku lub sfinansowaniu straty albo błędu.

- ⇒ W przypadku pełnego rozliczenia wyniku finansowego z roku ubiegłego konto 820 nie powinno wykazywać salda. Jeżeli jednak na koncie wystąpi saldo - to oznacza ono niepodzielony zysk z lat ubiegłych (saldo Ma) albo niesfinansowaną stratę (saldo Wn).

**Typowe zapisy konta 820
„Rozliczenie wyniku finansowego”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Pokrycie straty	800, 801
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Zysk	860
2.	Przeniesienie w roku następnym salda konta 820 w roku następnym.	800

- **Konto 840 - Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów** służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych przychodów majątku trwałego.
 - ⇒ Po stronie Wn konta 840 ujmuje się rozliczenie odebranych i amortyzowanych aktywów trwałych - równoległe do odpisów amortyzacyjnych proporcjonalnie do udziału w wartości początkowej otrzymanych środków w korespondencji z kontem 760 - Pozostałe przychody operacyjne.
 - ⇒ Po stronie Ma konta 840 ujmuje się otrzymane w bieżącym okresie sprawozdawczym środki pieniężne (dotacje celowe, budżetowe lub unijne) oraz nieodpłatnie otrzymane aktywa trwałe, także w drodze darowizny.
 - ⇒ Saldo Ma konta 840 wyraża wartość przychodów, zachowanych lecz jeszcze nierozliczonych do końca okresu sprawozdawczego, tj. rozliczonych w czasie.
 - ⇒ Do konta 840 prowadzi się ewidencję analityczną według tytułu przychodów rozliczonych w czasie oraz w podziale na długo- i krótkoterminowe.

**Typowe zapisy konta 840
„Rezerwy i rozliczenia między okresowe przychodów”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Równoległe do naliczonej amortyzacji w części sfinansowanej z dotacji	760
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Ustalenie wartości niezamortyzowanej części, w tym część sfinansowana dotacją.	800

2.	Przebieganie kwot podlegających amortyzacji aktywów trwałych otrzymanych nieodpłatnie lub sfinansowanych z dotacji według stanu.	800
----	--	-----

- **Konto 851 - "Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych"** - służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.
 - ⇒ Środki pieniężne tego funduszu, wyodrębnione na specjalnym rachunku bankowym, ujmują się na koncie 135 "Rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia". Pozostałe środki majątkowe ujmują się na odpowiednich kontach działalności podstawowej **instytucji** (z wyjątkiem kosztów i przychodów podlegających sfinansowaniu z funduszu).
 - ⇒ Ewidencja szczegółowa do konta 851 wyodrębnia:
 1. stan, zwiększenia i zmniejszenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych;
 2. wysokość poniesionych kosztów i wysokość uzyskanych przychodów przez poszczególne rodzaje działalności socjalnej.
 - ⇒ Saldo Ma konta 851 wyraża stan zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

**Typowe zapisy konta 851
„Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”**

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Koszty związane z prowadzoną przez jednostkę działalnością socjalną: <ul style="list-style-type: none"> - zapłacone bez ujmowania na kontach rozrachunkowych, - ujęte jako zobowiązania z tytułu: <ul style="list-style-type: none"> a/ dostaw i usług, b/ naliczonych wynagrodzeń, c/ składek na ubezpieczenia społeczne pokrywane przez pracodawcę, d/ zwrotu pracownikom równowartości pokrytych przez nich kosztów działalności socjalnej, - świadczenia własnej działalności operacyjnej. 	135 201 231 229 234 240
2.	Koszty z tytułu: <ul style="list-style-type: none"> - zapłaconych lub naliczonych kar i odsetek za nieterminową zapłatę zobowiązań, - przedawnienia lub odpisania należności. 	135, 201, 240 201, 234, 240
3.	Zmniejszenia funduszu z tytułu umorzenia pożyczek z ZFŚS lub innych należności.	234, 240
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Wpływ środków z tytułu odpisu na ZFŚS.	135, 240
2.	Wpływ środków na rachunek ZFŚS z tytułu nieprzypisanych wcześniej należności za działalność socjalną.	135
3.	Odsetki bankowe naliczone od środków ZFŚS.	135
4.	Przypisane odsetki od pożyczek udzielonych na cele mieszkaniowe i innych należności.	234, 240

5.	Przychody z tytułu opłat za świadczone usługi lub sprzedane produkty własnej działalności socjalnej: - wpłacone bez uprzedniego przypisania należności, - ujęte jako należności, - otrzymanych lub należnych odsetek, odszkodowań i kar dotyczących ZFŚS.	135 234, 240 135, 240
6.	Ustalenie, że kwota niewyjaśniona, która wpłynęła na rachunek bieżący instytucji dotyczy ZFŚS (wyciąg bankowy z rachunku ZFŚS)*.	135

*Równoległe księgowanie 130 Ma – 245 Wn na podstawie wyciągu bankowego do konta 130.

- **Konto 860 - "Wynik finansowy"** - służy do ustalania wyniku finansowego instytucji.
 - ⇒ W końcu roku obrotowego na stronie Wn konta 860 ujmuje się sumę:
 1. poniesionych kosztów, w korespondencji z kontem: 400, 401, 402, 403, 404, 405, 409;
 2. wartości sprzedanych materiałów, w korespondencji z kontem 760;
 3. kosztów operacji finansowych, w korespondencji z kontem 751, oraz pozostałych kosztów operacyjnych, w korespondencji z kontem 761;
 - ⇒ Na stronie Ma konta 860 ujmuje się w końcu roku obrotowego sumę:
 1. uzyskanych przychodów, w korespondencji z poszczególnymi kontami zespołu 7;
 2. dotacji otrzymanych na finansowanie działalności podstawowej, w korespondencji z kontem 740.
 - ⇒ Saldo konta 860 wyraża na koniec roku obrotowego wynik finansowy **instytucji**, saldo Wn - stratę netto, saldo Ma - zysk netto. Saldo jest przenoszone w roku następnym na konto 800.

Typowe zapisy konta 860 „Wynik finansowy”

Lp.	Treść operacji	Konto przeciwstawne
	Zapisy na stronie Wn	
1.	Przeniesienie w końcu roku poniesionych kosztów działalności (według rodzaju).	400, 401-405, 409
2.	Przeniesienie w końcu roku wartości w cenie zakupu lub nabycia materiałów.	761
3.	Przeniesienie w końcu roku kosztów operacji finansowych.	751
4.	Przeniesienie w końcu roku pozostałych kosztów operacyjnych.	761
5.	Zysk.	801
6.	Przeniesienie w końcu roku przychodów ze sprzedaży produktów.	700
	Zapisy na stronie Ma	
1.	Przeniesienie w końcu roku przychodów finansowych.	750
2.	Przeniesienie w końcu roku pozostałych przychodów operacyjnych.	760
3.	Przebieganie ujemnego wyniku finansowego (straty netto) za rok ubiegły (pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego).	800

4.	Przeniesienie dotacji otrzymanych na finansowanie działalności podstawowej	740
5.	Przeksięgowanie zysku bilansowego w następnym roku	820

2) *Konta pozabilansowe*

- **Konto 090 - "Obce pozostałe środki trwałe"** - służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej obcych środków trwałych, niepodlegających ujęciu na kontach: 011, 013, wydanych do używania na potrzeby działalności **instytucji**, które nie podlegają umorzeniu lub amortyzacji w pełnej wartości w miesiącu wydania do używania.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 090 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu i wartości początkowej obcych pozostałych środków trwałych znajdujących się w używaniu. Na stronie Wn konta 090 ujmuje się w szczególności:
 1. nieodpłatnie otrzymane obce środki trwałe przyjęte do używania na podstawie umowy użyczenia.
 - ⇒ Na stronie Ma konta 090 ujmuje się w szczególności:
 1. wycofanie obcych środków trwałych z używania na skutek zwrotu właścicielowi po wygaśnięciu umów (odpowiednio użyczenia/dzierżawy),
 2. przejęcia na własność **instytucji** obcych środków trwałych z używania po wygaśnięciu umów (odpowiednio użyczenia/dzierżawy),
 - ⇒ Saldo tego konta oznacza wartość obcych środków trwałych pozostających na stanie **instytucji**. Jednocześnie do tego konta jest zaprowadzona ewidencja szczegółowa w postaci ksiąg inwentarzowych obcych środków trwałych, w szczególności pozwalającej na identyfikację poszczególnych obcych środków trwałych (tj. zawierająca dane na temat: nazwy składnika majątkowego, numeru inwentarzowego, charakterystyki środka trwałego, miejsca użytkowania, a także dat przychodu/rozchodu oraz numeru dowodu przychodu/rozchodu).

Typowe zapisy konta 090 „Obce pozostałe środki trwałe”

Lp.	Treść operacji
	Zapisy na stronie Wn
1.	Wprowadzenie do ewidencji pozabilansowej instytucji obcego środka trwałego i pozostałych środków trwałych w użytkowanie nieodpłatnie (umowy).
	Zapisy na stronie Ma
1.	Zwrot właścicielowi użyczonego (dzierżawionego) środka trwałego i użyczonego (dzierżawionego) pozostałego środka trwałego po wygaśnięciu umowy.
2.	Przejęcie użyczonego (dzierżawionego) środka trwałego i użyczonego (dzierżawionego) pozostałego środka trwałego na podstawie umowy, decyzji, postanowień itp. do ewidencji bilansowej jako darowizna (Wn 013).

- **Konto 091 - "Środki trwałe w likwidacji"** - jest przeznaczony do pozabilansowej ewidencji (zapisami jednostronnymi) wartości początkowej środków trwałych jednostki, postawionych w stan likwidacji z powodu ich zużycia, zniszczenia lub

przeznaczenia do sprzedaży. Pozostają one na tym koncie do momentu dokonania ich fizycznej likwidacji lub sprzedaży.

- ⇒ Na stronie Wn konta 091 ewidencjonuje się wartość początkową środków trwałych postawionych w stan likwidacji - równoległe do wyksięgowania tych środków trwałych z konta 011, 013 (z ewidencji bilansowej).
- ⇒ Na stronie Ma konta 091 ewidencjonuje się wartość początkową tych środków trwałych - pod datą zakończenia ich fizycznej likwidacji lub sprzedaży.
- ⇒ Ewidencja szczegółowa do konta 091 umożliwia ustalenie na dany moment ilości i wartości początkowych poszczególnych środków trwałych postawionych w stan likwidacji.
- ⇒ Saldo konta oznacza, że jednostka posiada środki trwałe w trakcie likwidacji.

Typowe zapisy konta 091 „Środki trwałe w likwidacji”

Lp.	Treść operacji
1.	Środki trwałe postawione w stan likwidacji
	Zapisy na stronie Ma
1.	Wyksięgowanie z ewidencji pozabilansowej w momencie zakończenia likwidacji środka trwałego (np. złomowanie, sprzedaż).

▪ Konto 393 – „Nisko cenne składniki majątku”

Lp.	Treść operacji
1.	Wartość składników oddanych do użytkowania
	Zapisy na stronie Ma
1.	Rozchód z tytułu zniszczenia lub stwierdzenia niedoboru składnika majątku

- ⇒ Saldo konta 993 wyraża wartość nisko cennych składników majątku.

• Konto 976 – „Wzajemne rozliczenia między jednostkami” służy do ewidencji kwot wynikających ze wzajemnych rozliczeń między jednostkami w celu sporządzenia łącznego sprawozdania finansowego.

- ⇒ Na stronie Wn konta 976 ujmuje się:
 1. według stanu na koniec roku budżetowego należności od innych jednostek i zakładów budżetowych sporządzającej łączny bilans samorządowych jednostek i zakładów budżetowych,
 2. zmniejszenie funduszu **instytucji** objętej łącznym zestawieniem zmian w funduszu samorządowych jednostek i zakładów budżetowych, spowodowane przekazaniem środków trwałych i środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych do innych jednostek i zakładów budżetowych jst sporządzających łączne zestawienie zmian w funduszu jednostek i zakładów budżetowych.
- ⇒ Na stronie Ma konta 976 ujmuje się:

1. według stanu na koniec roku budżetowego zobowiązania od innych jednostek i zakładów budżetowych sporządzającej łączny bilans samorządowych jednostek i zakładów budżetowych,
2. zwiększenia funduszu **instytucji** objętej łącznym zestawieniem zmian w funduszu samorządowych jednostek i zakładów budżetowych, wynikające z otrzymania środków trwałych i środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych od innych jednostek i zakładów budżetowych sporządzających łączne zestawienie zmian w funduszu jednostek i zakładów budżetowych.

- ⇒ Konto 976 nie wykazuje salda.
- ⇒ Zapisy na koncie 976 w zakresie podlegającym wyłączeniu w łącznym bilansie należności i zobowiązań powinny być zgodne z saldami wynikającymi z ewidencji analitycznej prowadzonej do kont zespołu 2. W zakresie zmian w funduszu spowodowanych nieodpłatnym przekazaniem środków trwałych i środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych do innych jednostek organizacyjnych objętych łącznym zestawieniem zmian w funduszu lub nieodpłatnym otrzymaniem wymienionych składników majątkowych tych jednostek – łączna wartość nieodpłatnie przekazanych przez poszczególne jednostki organizacyjne aktywów trwałych innym jednostkom organizacyjnym (saldo kont analitycznych prowadzonych do konta 800 – zmniejszenie funduszu z tytułu nieodpłatnie przekazanych aktywów trwałych innym jednostkom organizacyjnym objętym łącznym zestawieniem zmian w funduszu) powinna się równać łącznej wartości nieodpłatnie otrzymanych aktywów trwałych od innych jednostek organizacyjnych (saldo kont analitycznych prowadzonych do konta 800 – zwiększenia funduszu z tytułu nieodpłatnie otrzymanych aktywów trwałych od innych jednostek organizacyjnych objętych łącznym zestawieniem zmian w funduszu).

Typowe zapisy konta 976

„Wzajemne rozliczenia między jednostkami – wzajemne należności”

Lp.	Treść operacji
	Zapisy na stronie Wn
1.	Należności od innych jednostek organizacyjnych ustalone na podstawie faktur, rachunków i decyzji administracyjnych.
	Zapisy na stronie Ma
1.	Zapłata należności.
2.	Saldo należności niezapłaconych na koniec roku.

- **Konto 980 - "Plan finansowy wydatków budżetowych"** - służy do ewidencji planu finansowego wydatków budżetowych dysponenta środków budżetowych.
 - ⇒ Na stronie Wn konta 980 ujmuje się plan finansowy wydatków budżetowych oraz jego zmiany.
 - ⇒ Na stronie Ma konta 980 ujmuje się:
 1. równowartość zrealizowanych wydatków budżetu;
 2. wartość planu niewygasających wydatków budżetu do realizacji w roku następnym;

3. wartość planu niezrealizowanego i wygasłego.
- ⇒ Ewidencja szczegółowa do konta 980 jest prowadzona w szczególności planu finansowego wydatków budżetowych.
- ⇒ Konto 980 nie wykazuje na koniec roku salda.

Typowe zapisy konta 980
„Plan finansowy wydatków budżetowych”

Lp.	Treść operacji
1.	Zatwierdzony plan finansowy wydatków budżetowych oraz jego zmiany, z tym że zwiększenia zapisem dodatnim, a zmniejszenia zapisem ujemnym.
	Zapisy na stronie Ma
1.	Równowartość zrealizowanych w roku wydatków budżetowych.
2.	Wartość planowanych, a niezrealizowanych wydatków, które wygasły.